

Asia: VN/15021/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:n muuttamisesta.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen elokuvasäätiö, jonka tehtävänä on tukea ja edistää suomalaista elokuva-alaa, kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:n muuttamisesta ja esittää lausunnossaan seuraavaa:

Esityksen tavoitteena on, että Yleisradio voi jatkossakin tarjota tekstimuotoisia sisältöjä osana julkisen palvelun yleisradiotoimintaa. Tekstimuotoisen sisällön tulisi pääsääntöisesti liittyä yhtiön liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävään julkaisuun lukuun ottamatta erikseen lueteltuja tekstimuotoisia sisältöjä.

Lausuntopyyntöä ei kuitenkaan selkeästi ilmene, kuinka suureen osaan Yleisradion (nykyisiä) tekstimuotoisia sisältöjä esitys vaikuttaisi. Niinpä pohjaamme lausuntomme lakiesityksessä esitettyihin arvioihin lain vaikutuksesta.

Esityksessä todetaan, että aiempaan tutkimukseen perustuen julkisen palvelun median verkkosisällöillä ei todennäköisesti ole suuria välittömiä vaikutuksia kaupallisen median sisällön tavoitavuuteen tai sen liikevaihtoon. Sen sijaan esityksellä arvioidaan olevan vaikutusta kansalaisille maksutta saatavilla olevien tekstimuotoisten, journalistisesti tuotettujen verkkosisältöjen määrään, samoin kuin pienemmille yleisöille tarkoitettujen tekstisisältöjen määrään. Näin ollen esityksen mukaisella rajoituksella vähennettäisiin riippumattomien, luotettavina koettujen sisältöjen yleistä saatavuutta ja saavutettavuutta. Tämä ei liene toivottava kehityssuunta esimerkiksi yhdenvertaisuuden tai disinformaation torjumisen näkökulmista.

Sisältöjen erottaminen toisistaan on nykyisessä digitaalisessa mediaympäristössä haasteellista, sillä eri sisältöformaatit tyypillisesti täydentyvät ja täydentävät toisiaan eivätkä ne välttämättä synny

keskenään lineaarisesti, vaan usein rinnasteisesti. Erityisesti tekstisisältö on usein käytettävissä ennen kuin siihen liittyvä muu audiovisuaalinen sisältö on jaettavissa. Esityksessä lisäksi todetaan, että se voi vaikuttaa Yleisradion tekstimuotoisen sisällön palvelukehitykseen verkossa, sillä yhtiö ei voisi lisätä tekstimuotoisen sisällön määrää, ellei se pääsääntöisesti liity yhtiön liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävään julkaisuun. Tällöin yhtiö ei voisi kehittää rajoituksetta esimerkiksi uusia tekstiin perustuvia verkkopalveluja.

Kotimaisen median murroksessa olevaa toimintaympäristöä määrittävät myös globaalit trendit, kilpailu yleisön huomiosta sekä ylikansalliset toimijat. Tästä syystä Suomessa tulisi pohtia laajemmin sitä, miten vastuullisen median – niin julkisen kuin kaupallisen – toimintaedellytykset parhaimmin turvataan alati muuttuvassa ympäristössä.

Yllämainittu huomioiden Suomen elokuvasäätiö esittää, että julkisen palvelun tehtävää tulisi kansallisesti täsmentää, mutta kirjata se tekstimuotoisten sisältöjen suhteen vähemmän rajoittavasti kuin luonnokseen on laadittu, jotta laki mahdollistaisi riittävän ketterän toiminnan myös tulevaisuudessa. Tässä suuntaa voisivat antaa muiden Pohjoismaiden mallit kirjauksista, joissa julkisen yhtiön tulee keskittyä ydintoimintaan eli av-sisältöön, suorittaa itsesääteilyä sen suhteen, miten tekstimuotoista sisältöä käytetään sekä esimerkiksi julkaista pitkiä artikkeleita ilman kytkentää televisio- tai radiouutisiin vain pidättyvästi.

Nirkkonen Kaisa
Suomen elokuvasäätiö sr. - Lasse Saarinen